מתקבלת החתימה על „התורן"

למחצית השנה השניה

ספטמבר 1916 — מארץ 1917)

עם הגליון העשרים וששה תתם מחצית השנה הראשונה לקיומו של „התורן" השבועי. כל אלה שחתמו על "התורן" לחצי שנה מתבקשים איפא להזדרז ולחדש את חתימתם כדי שלא יבוא עבוב בשלוח הגליונות הבאים אליהם.

בנשתנו הפעם למחצית השנה השניה של הוצאות „התורן", חושבים אנו למותר להרבות דברים על טיבו של עתוננו ועל ערכו לקהל הקוראים העברים באמריקה. למותר הוא בעינינו גם להבטיח הבטחות להבא. גליונות „התורן" של החצי השנה הראשון לקיומו מדברים בעדם. בדרך התפתחותו של עתוננו העברי בכשף החדשים להופעתו מחזקת. את האמונה בלבנו, כי לאט לאט בעבודה משותפת של טובי הסופרים העברים ומובי הקוראים העברים אשר בארץ הזאת, יעלה בידינו להגיע אל מטרתנו, אשר התוינו לנו בראשית עבודתנו: לקיים באמריקה עתון עברי לאומי הגון, המשמש כלי מבטא לרעיון התחיה העברית ומרכז ספרותי לבני הקוראים העברים, בעלי הטעם הטוב והרגש הישר.

רק דבר אחד אנו רואים בזה צורך לעצמנו להטעים, ואת הדבר הזה אנו משמיעים הפעם מתוך שביעת רצון מיוחדה: במחצית שנתו הראשונה של „התורן" השבועי נוכחנו בעצמנו ועלה בידנו להוכיח גם את קהל הקוראים העברים לדעת, כי יש מקום ויש צורך ויש גם יכולת רבה ורחבה לעתונות עברית מהוגנת שתתקיים בארץ הזאת. גליונות „התורן", בתכנם הספרותי המגוף ותבניתם החיצונית המשובחת שציאו עד כה תמידים כסדרם מדי שבוע בשבוע, הוציאו את עתוננו מכלל נסיון, כהנסיונות שקדמו לו ועשותו עובדה היה וגיבדת בחלקך חיינו הלאומיים בארץ הזאת ובתתפתחותם. עדים נאמנים היים קוראי "התורן" ועדות הן תשומת לבם וחבתם היתירה אליו, להולכות ורבות מיום ליום.

ובקוראי „התורן" אנו שמים את מבטחנו גם להבא. ידע נא כל אחד מקוראינו, המיקור בכל לב את הלשון העברית וספרותה והחפץ בכל לב בקיום עתוננו העברי ובשכלולו לימים הבאים כי לא עלינו בלבד המלאכה לעשות, כי שותף הוא לנו בעבודה הגדולה, ונכבדה הזאת — עמודת הנטיעה של גרעיני המחשבה העברית בלב בנינו באמריקה. ידעו נא קוראינו ויתנו אל לבם כי כמוהם רבים הם היודעים עברית בארץ הזאת, המפוזרים בין אוכלסי אחינו לאלפים ולרבבות, ועל כל אחד מהם החובה מוטלת לסייע בידינו ולקיים נפשות אלו מישראל לחלשון העברית ולתורות העברי על ידי העתון העברי. אדיר חפצינו היא, כי יגיע העתון העברי, נושא רעיון התחיה העברית, לכל בית ישראל, אשר הלשון העברית עדיין לא נשתכחה ממנו, ויהא זה מלבן נדחים ומעודד נרדמים לקראת עבודת הרוח של העם במקורו הראשון.

הדבר הזה בידכם הוא, הקוראים, לעשותו.

חתמו על „התורן" והחתימו עליו עת כל מכריכם, היודעים עברית - ותהי נא זאת עזרתכם המשותפת לעבדתנו, אשר תתן בידינו את היכולת לשפר ולשכלל את עתוננו העברי יותר ויתר, עד הביאנו אותו לידי השלמות הרצויה לידי הגובה הספרותי האידיאלי, אשר אנו נושאים את נפשנו.

עד עכשיו השתתפו ב"התורן" הסופרים האלה:

אביתמר י. אבנר י., אוירבוך צ., אולאנס א. ש. אלכסנדר צ., אפרת ישראל, אריאל י. ארנסט ב., איש שלום, בבלי הלל, ביילין א., בן גוריון ד., בן יהודה חמדה, בן מנחם א. בן צבי י. ברק י. ד., ברקוביץ י. ד. גולדברג אב. גינזבורג א. דר. גינזבורג פסח, דודזון ישראל פרופ. דוליצקי מ. מ., מ. דמניץ א., הלוי משה הלפר בן ציון דר. הירש ביין פרץ, וואכסמאן מ. דר. וויטמאן ק., זרובבל, לובארסקי אברהם אליהו, לוין שמריהו דר. ליסיצקי אפרים א., מוסינזון ב. דר. מלאכי א. ר., מלמד ש. מ. ד"ר, מקסימון ש. ב., סילקינר ב. נ., סירקין נחמן ד"ר, פרישברג י. ז. פרנקל א. פרסקי דניאל, קוראלניקא. ד"ר, שווארץ א. ש. שווארץ י. י., שוער אברהם, שיינקין מ. שלמוני ה. שלום עליכם, שניאור ז. ועוד.

מחיר „התורן":

לשנה $3,00 לחצי שנה 1,50: לפחות מחצי שנה אין התחימה מתקבלת.

החותמים מחוץ לארץ צריכים להוסיף 50 סנט לשנה דמי משלוח.

הכתובת למשלוח בספים:

Hatoren. 89-91 Delancey St. NEW YORK

בעדייטענד מעהר ווירקזאם ווי דאס קלעגע פינע פאפיער כאפעניש. ריין צו האלטען אין די הענד. ווערט פערקויפט ביי דרא גיסטען און גראסערס איבעראל.

וויסענשאפטליכע ערקלעהרונג ווא רום מיידלאך קושען זיך מיט סאל דאטען וואס געהען אויף מלחמה

אין דער לעצטער צייט ווען פון פיעלע שטעדט זענען ארויסגעשיקט געווארען סאלדאטען האט מען נעקענט בעמערקען, ווי אויף יעדען סטיישאן פלעגען קומען הונדערטער מיידלאך צו קושען „גוד - באי" צו די אפרייענדע סאלדאטען. די מערסטע קושערינס זיינען געווען ווילד פרעמדע מיידלאך, וועלכע האבען די סאלדאטען געזעהען דעם ערשטען מאהל אין זייער לעבען, אין דאך האט דאס זיי ניט אפגעהאלטען פון צו פאלען זיי אויף די העלזער און קושען זיי. פונקט ווי זיי וואלטען א שטיינער געווען זייערע שווערסטער כלות אדער אזוי כאטש גוטע פריינד.

וואס זשע איז דאס פאר א מין געפיהל? מיט וועלכען ערקלערט זיך די זע מארגע „קוש עפידעמיע" וועלכע ברעכט אויס צווישען פרויען צו יעדער צייט ווען א מלחמה ווערט ארויסגע רופען?

אין דעם „ניו יארק אמעריקאן" איז אפגעדרוקט אן ארטיקעל פון א בע - ריהמטען דאקטער און וויסענשאפטסמאן, אין וועלכען דער שרייבער סטארעט זיך צו פערענטפערען דיעזע פראגע אויף א ריין וויסענשאפטליכען אופן. און ניט קו־קעגדיג דאר־וויך וואס די וויסענשיפט וועט פיעלייכט אזוי שנעל ניט געבען אויף דאס הסכמה צו דיעזען דאקטאר'ס בע - הויפטונגען, זיינען אבער איינגיג פון זיי נע געדאנקען וועגען דער פרוי אין אלגע־מיין זעהר אינטערעסאנט. אט וועלען מיר דא ברענגען די וויכטיגסטע איינצי־גע פון זיין ארטיקעל:

„די פרוי געפינט זיך נאך אין א האלב ווילדען צושטאנד; זי איז פרימיטיו, און אלס אזעלכע שעצט זי זעהר שטארק און פערגעטערט די פיזישע קראפט זי קושט דעם סאלדאט, ווייל ער איז דער סימבאל און דער טרעגער פון מאכט. א פרוי וועט גיכער בעמערקען „זעה, וואס פיר א שטארקער מאן דאס איז!" אי־דער זי זאל אייך זאגען „זעה, וואס פיר א שעהנער און עדעלער מאן ער איז!" מיט די מענער ווייעדער איז פונקט פער־קעהרט זיי וועלען ניט אזוי פיעל אפ־שאצען די שטארקייט פון דער פרוי, ווי איהר עדעלקייט און צערטליכקייט. די פרוי אלס א פרימיטיוועס וועזען קוקט אויף דעם מאן, זאגאר אונבעוואוסטזיניג ווי אויף איהר בעשיצער. דער מאן וויזט דער וועלכער איז געוואהנט צו קוקען אויף זיך אלס דער פרוי'ס בעשיצער מיט איכ־סטינקטיוו פעראכטען א שטארקע פרוי. אזא פרוי נעהמט פון איהם אויעף זיין מענער שטאלץ; ער האט ניט וועמען צו בעשיצען, און ער פיהלט זיך געקרענקט פון דעם וואס זי, די שטארקע פרוי, דארף שוין מעהר צו זיין בעשיצונג נישט אנקומען.

אזאזי די מאכט פון דעם סאלדאט — דאס איז איינע פון די אורזאכען וואס רופט ארויס ביי דער פרוי איהרע פרימי־טיווע אינסטינקטען, וועלכע זי קען ניט אויסדריקען דורך קיין אנדער פארמע ווי דורך קושען זיך.

עס איז אבער דא פאראנען נאך א פיעל מעהר וויכטיגערע אורזאכע די פרוי פון איהר נאטור איז א בלוט ליעהאבענדע היה. זי האט פערגעניגען זאגאר ווען זי קוקט אויף דעם קאליר פון בלוט. דער סאלדאט ווייסט זי, געהט מארדען, בלוט פערגיסען, און אינסטינקטיוו פערגעטערט זי איהם. עס מאכט ניט אויס פון וועלכען קאליר זיין „וויניפארם" איז, עס דערמאהנט איהר אבער אין בלוט. עס איז א פאקט אז פרויען, פיעל מעהר ווי מע־נער, גלייכען צו קוקען אויף א פערזאן וואס האט רויטע באקען, און עס איז קיין אונטערשיעד אויב די באקען זיינען מע־נערשע אדער ווייבערשע, אבי זיי זיינען רויטע. און דאס אלעס ערקלהרט דאסיט ווייל פרויען זיינען בלוט לעעהאבענדע בעשעפענישען.

זייענדיג אין א האלב פרימיטיוען צו־שטאנד, ווערט די פרוי אויך ענטציקט פון פערשיעדענארטיגע פארבען און קא־לירען. בעטראכט איהרע ליבאנס, איהרע מארעלען, איהרע העטס און איהרע פערע־רען, און איהר מוזט צוגעבען אז עס איז אין אזהר נאך פערבליבען א שטיק אינ־סטינקט פון אונזערע ווילדע אור־עלטע־רען.

אין דעם פערזאן פון דעם סאלדאט גע־פינען זיך אלזא די הויפט 3 עלעמענטען וועלכע רופען ארויס ביי דער פרוי איהר איינגעווארצעלטע געפיהלען פון איהר מיתלשען צושטאנד. ער בעזיצט די מאכט אין וועלכער זי נייטהיגט זיך פאר איה־בעטיצונג; ער אין דער סימבאל פון בלוט וועלכעס רופט ביי איהר ארויס א מיי־היר שע אויפרעגונג, און ער דיענט אויך פאר איהר מיט זיין יוניפארם אלס א סימבאל פון פיעלפאכיגע קאליר.

אין אום צו בעוויזען זייגע ארגומענ־טען נאך אויף א מעהר וויסענשאפטליכען אופן, העהרט דער שרייבער אום צו די נאר אור־אלטע צייטען, ווען מענשען אין דער מדרגה פון דיות פלעגען מארדען און פערגיסען די שוואכערע בעשעפענישען און פלעגען זיך מיט זייער בלוט אנטרינ־קען, גלייכענדיג אז דאמיט האבען זיי אויעגענומען די קראפט פון זייער שונא די מלחמות וועלכע אין זייער הויפט כאראקטער איז אן אפשטאמונג פון אונ־זער ווילדען צושטאנד דריקען איבער אויס דעם געפיהל און די אויפרייצונג צו בלוט פערגיסונג. אין דער פאהן פון כמעט יעדער נאציאן געפינט זיך דער רוי־טער קאליר אלס דער סימבאל פון בלוט די פרוי וועלכע שטעהט פיעל נאהענ־טער מיט איהר אינסטינקטען צו דער פערנאנגענהייט ווי דער מאן איז דא־רום פיעל שטארקער גענוגיגט צו בעגיס־טערט ווערען פון דעם בלוט סימבאל. און אין צייט פון מלחמה וועט נאך דיעזער אינסטינקט ביי איהר מעהר צוריצט, און זי דריקט אויס איהרע געפיהלען דא־מיט, וואס זי קושט די טרעגער פון די ע בלוט סימבאלען.

ווי דער זשורנאל בעלייכט דורך זיינע פערשיעדענע אדווערטייזינג קאלומס.

אלערהאנד געשעפטען און פראפעסיאנען:

קלאסיפיצירטע אדווערטייזמענטס:

ארבייט געזוכט
ארבייטער פערלאנגט
הייזער צו פעררענטען
הייזער צו קויפען
הייזער צו פערקויפען
ביזנעס צו קויפען
ביזנעס צו פערקויפען

1 סענט א וואָרט טעגליך.
2 סענט א וואָרט 3 טעג.
4 סענט א וואָרט 6 טעג.
מינימום 15 ווערטער אן אדווערטייזמענט.

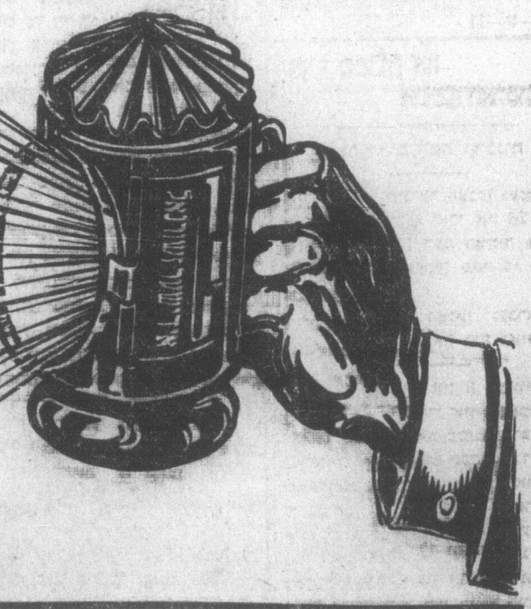

פערלאנגט אדווערטייזינג
קלאסיפיצירטע אדווערטייזינג
דיר־עקטערס
אלגעמיינע אדווערטייזינג
דיספלעי אדווערטייזינג
קלאסיפייד דירעקטארי אדווערטייזינג

די נשמה פון ביזנעס איז אדווערטייזינג— זוכן איהר אדווערטייזינג אייער נאמען און דעם נאמען פון אייער פירמע אין דעם "אידישען זשורנאל", גרייכט איהר טויזענדער מענשען און איהר רעדט צו אלע אדווערטייזינג איהר אבער ניט, ווייסט פון אייך קיינער ניט איהר ווערט פערגעסען! איהר טהוט ווייניג ביזנעס און קענט ניט ערווארטען קיין ערפאלג.

ביזנעס ניט קיין אדווערטייזינג איז טויט שטארבט זשע ניט פאר דער צייט, נור שיקט גלייך אריין אייער אנפראגע וועגען אינזערע פרייזען פאר אדווערטייזינג, אדער טעלעפאנירט און אונזער פערטרעטער וועט אייך ברענגען אלע אינפארמיישאנס.

אונזער טעלעפאן נומער איז: עדעלייד 3967

253-251 קווין סטריט וועסט

דער גרעסטער אנפיהרער פון אין דער מאדערנסטער שטאדט פון אין מאראנמא.

ד"ר. מ. קייטס

דענטיסט

218½ קווין סטריט וועסט
קארנער קווין און מעטקאל סטריט

DR. M. KATES, Dentist
218½ Queen St. West
Phone Main 979

ד"ר. ד. א. סיגעל

דענטיסט

קארנער סט. און ספע־דיינא עוו. אפיס טעלעפאן קאלידוש 6073, הויז טעלעפאן קאלעדוש 6937

קאנטאר וולאדאווסקי

רופט איך און איבערצייגט איך קאנטרי לייט קענען מיך אויך אנגעשריי־בען פאר שמחות. מיין וואוהנונג איז 62 ראנזוויק עווניו, אין מיין פאן נומער איז 1076 קאלעדוש.

מיר אריסט אומזונסט.

CANADIAN GOVERNMENT RAILWAYS
INTERCOLONIAL
PRINCE EDWARD ISLAND RY.

אנגעווענטשור יוגנאן דעמאן. מאנטרעאל.

אושען ליטיעד | נעהמ אב 7.25 נאכמיטאג | טעגליך

מאריטים עקספרעס
טעגליך, אויסער שבת. 8.15 פארמיטאג
סליפערס פאר דער נאכטצוג דייזיל.
מאנטרעאל און האליפאקס
קאנעקשען פאר סיינט דזשאן, די סיריניי פרינס עדוואַרד אייסלאנד, ניופאונדלאנד.
ע. מיספין דזשענעראל וועסטערן אידזשענט
72 קינג סטריט אוסט, טאראנטא. מיין 5064

הודעה מהרב מאיר צבי לעווי 108

כאלדווין סעלעפאן קאלעדוש 6908.
איהר נעפינט מיך צו יעדער צייט אין הויז צו ענטפערען אלע רבנישע ענינים רחיינו שאלות, דין תורות, עצות, טובות בין איש לאיש, אויך צו סעטלען אלערליי טראבעלס ביטווין מאן אונד פרוי נאכ'ן אידישען דין און אויך פארי סדרישין. וואורום זשלט איהר אין אזא שלעכטער צייט אוועק ספענדען אומזיסט געלד אויף אלערליי נארישקייטען, ווען איהר קענט בעקומען הוט וקרושין ביי מיר אין הויז מיט די בעסטע צופרידענ־הייט, אפילו מערידזש לייסענס וועל איך אייך פערזארגען. נאט וועט אייך נעבען א גוטען מזל אין מיין הויז.

קומט אין הויז, אדער טעלעפאנירט אויף דעם אויבענדערמאהנטען אדרעס.

חזן מאנאוויץ
מיהל יסמדיר חדשים

אלע זיינען שוין איבערצייגט אז עס גיט א קינסטלער א מוהל, און מסור פרישין. רופט איהם אין איבערצייגט זיין אדרעס 233 בעווערלי סט. טעלעפאן קאלעדוש 2033.

די געלעגענהייט פון גוי אגטאריא

די געלעגענהייטען פון נאר אנטפערים ווייסט איהר די פיעלע געלעגענהייטען פון נאר אנטאריא מיט איהרע פוילטאנען פרוכטבארע אפער לאנד אנטפערט צו די יונגע וועלכע ווילען זיך בעלעבען אויפן לאנד. ווייסט איהר דאס די זעלבע הייבע אנדי־קולטור לאנד וועלכעס גיבט קען דערה לאזען כמעט אין גאנצען פריי אדער פיר צו סומע געלד. פראדוצירען שוין בא בא־תבואות אין דער וועלט.

פיר ווייטערע אויסיינגאבען, פיר לייטע ראשור וועלכע בעשרייבט דעם אויבענבערי מאתמען נגענען שיקט צו:

דזש. ה. מערגרעפאן
פיניאנסער אוף לענדס, מארגעס, און מיינס.
מארלאבאנגס בילדינג
מאנטרעאל אנטאריא

אברהם קאהטן

באריסטער

נאטארי פאבליק
קאמישיאנער פיר נעהמען אפידיוויטס

Office, Sun Life Building
60 VICTORIA STREET
Main 9084
Residence, 7 Salem Ave. JUNCTION 1648

רופט איהר נייע מעבל אדער קליי־דער, קויפט איהר א נייעם בייסיקעל, שרד, אדער אויטאמאביל, קויפט איהר א נייעס הויז — דאן פערזיכערט עס ביי מיר איך רעפרעזענטיר איינע פון די בעסטע, ייכסטע קאמפאניעס אין דער וועלט. — יט מיר די ביזנעס דירעקט. — איך וועל אייך פינסטליך, ארענטליך בעדיענען. — טעלעפאנירט, שרייבט, אדער קומט צו יר.

ראיעלע בעהאנדלונג

דער איינציגער אירישער אגענט אין קענעדע וואס שרייבט פאליסעס אין זיין אמיס.

שפרעך עס דורך'ן טעלעפאן.

נמנואל י. קענען, 24 טאראנטא סטריט.

ביי מיר זייט איהר פערזיכערט פון דעם מאמענט. איהר טעלענראפירט, אפילו אין מיטען נאכט. — זאגאר ווען איהר ברינגט קיין רעסיט — בלויז ווען איך פער־

EMANUEL I. KENEN

General Insurance Broker
24 Toronto St.
Telephone M. 4711 M. 2010
Marriage Licences Issuer

דאס הויז פון

חזן קאפלאן

וועלכער האט פאזעטיוו פער דיענט פון אללע אירען פאטרייזיר צו ווערען די וואס קענען חזן קאפלאן, פער די לעצטע 10 יאהר, אין טאראנטא, ווייסען עס

דארום טהוט אייער מענשליכע פליכט און פאטראנייזט דעם יענם וועלכער האט פערדיענט פאטראנייזט צו ווערען רעוו. מ. קאפלאן 166 דזשאן סט.

טעלעפאן ערלייד 1545, אפיס טעלע־פאן עדלייד 239. מוהל און מסדר קידושין איך גיב מערידזש לייסענס פריי צו אללע חתן כלה.

סעפרייט רום סיסטעם

די ווילאיאמס

קארמיידזש און סטאריידזש קע־מפאני
טעלעפאן קאלעדוש 252
רושענעראל קארמיידזש אויידזשענטס
368 סטרייטא עוו. טאראנטא. אגנט. באגאזש. פיאנאס און אלע סארטען פארניטשור נעטמוטס און נעסטאריר. שטוב זאכען נעמאכט און געשיקט ביי עקספערטען.
ווערהויזער: 551 פורין סטריט וועסט צונערעקטט וועגען. אלגעמיינע טריפס.